



Státní veterinární správa České republiky

**Národní referenční laboratoř
pro vzteklinu**

Informační bulletin č. 5/2011

**Vzteklina
nákazová situace v roce 2010**



**Státní veterinární správa České republiky
Národní referenční laboratoř pro vzteklinu
SVÚ Praha**

Informační bulletin č. 5

Vzteklina - nálezová situace v roce 2010

Sestavili:

MVDr. Ivan NágI - Státní veterinární ústav Praha
MVDr. Miroslav TomčI - Státní veterinární ústav Praha

Editor:

RNDr. Oldřich VALCL, CSc. - odbor informatiky SVS ČR

Zpracováno na základě dat z Informačního systému SVS ČR

srpen 2011

Obsah

1. Laboratorní diagnostika	2
1.1. Vyšetřená zvířata.....	2
2. Výskyt vztekliny u zvířat	2
2.1. Vzteklina volně žijících zvířat.....	2
2.2. Vzteklina domácích zvířat.....	2
3. Orální vakcinace lišek	3
4. Zhodnocení nálezové situace a aktivity NRL	3
5. Závěrečná poznámka	4

1. Laboratorní diagnostika

Surveillance vztekliny 2010 byla zpracována na základě údajů laboratorního vyšetření specializovaných laboratoří na území České republiky ve spolupráci s IC SVSČR v Liberci. V roce 2010 zajišťovaly diagnostiku vztekliny v ČR dvě specializované laboratoře:

1. Státní veterinární ústav Praha, NRL pro vzteklinu
2. Státní veterinární ústav Olomouc

Základní vyšetřovací metodou byl přímý imunofluorescenční test doplněný v indikovaných případech biologickým pokusem na myších.

Celkem bylo laboratorně zpracováno 5 929 vzorků.

Graf	Podíly SVÚ na vyšetření vztekliny	str. 5
------	---	--------

1.1. Vyšetřená zvířata

V roce 2010 bylo v ČR vyšetřeno na vzteklinu celkem 5 929 zvířat.

Volně žijících zvířat bylo vyšetřeno 5 557. Nevyšší zastoupení měly lišky (5 424).

Domácích zvířat bylo vyšetřeno 372. Z toho 200 koček a 152 psů.

Grafy	Vyšetření na vzteklinu podle zvířat	str. 6
Tabulka	Diagnostika vztekliny v České republice	str. 7

2. Výskyt vztekliny u zvířat

V roce 2010 nebyla vzteklina u žádného druhu domácích ani volně žijících zvířat v ČR diagnostikována.

Rok 2010 je osmým rokem s nulovou roční incidencí vztekliny na území našeho státu.

Grafy	Vyšetření vztekliny podle měsíců	str. 8
-------	--	--------

2.1. Vzteklina volně žijících zvířat

Nebyla diagnostikována u žádného druhu volně žijících zvířat.

2.2. Vzteklina domácích zvířat

Nebyla diagnostikována u žádného druhu domácích zvířat.

3. Orální vakcinace lišek

Rok 2010 je prvním rokem s pozastavenou orální vakcinační kampaní lišek.

Informace	Orální vakcinace lišek proti vzteklině	str. 9
Mapy	Případy vztekliny	str. 10

4. Zhodnocení nákazové situace a aktivity NRL

Nákazová situace v ČR v roce 2010

V roce 2010 nebyla vzteklina na území ČR zjištěna. Poslední případ vztekliny byl diagnostikován u lišky v dubnu 2002 v okrese Trutnov a od této doby se již nákaza na našem území nevyskytla.

Česká republika tak nadále plní O.I.E. kritéria statutu „země vztekliny prostá“. Z důvodu pozastavené orální vakcinace lišek je efektivní surveillance nezbytná s důrazem v ohrožených pohraničních oblastech. Přirozený výskyt vztekliny je v dalších letech málo pravděpodobný. Vzhledem k stále vzrůstající oblíbenosti cestování se zvířaty se určitým rizikem jeví možnost zavlečení vztekliny z jiných zemí. Ve druhé polovině roku neočekávaně vzrostl počet případů vztekliny zvířat v Polsku v oblasti Malopolského regionu v těsné blízkosti slovenských hranic. NRL se podílela na vyhodnocení rizik zavlečení vztekliny z Polska do ČR. Vzhledem k opatřením provedeným polskou stranou je riziko nízké. Nutná je včasná informovanost a epizootologická spolupráce mezi českou, polskou a slovenskou veterinární službou. Situace je dále monitorována a vyhodnocována. Při vyšetřování netopýrů zůstává i nadále hlavním problémem nízký počet vyšetřených vzorků a špatná kvalita dodaných kadáverů.

Tabulka	Přehled vyšetření netopýrů na vzteklinu	str. 11
---------	---	---------

Aktivity NRL

Ve spolupráci ANSES Nancy EU RL pokračujeme v rámci komunity referenčních laboratoří EU v optimalizaci diagnostických metod, zejména RT-PCR metodiky pro účely rutinní diagnostiky vztekliny v návaznosti na možnost využití potenciálního genetického terénního materiálu v následné genotypizaci a archivaci v sbírce kmenů EU (Genebank, VLA database).

Dále pokračuje spolupráce se zdravotnickou službou: **antirabickým centrem při Fakultní nemocnici Bulovka** v Praze - MUDr. L. Kořínková, **CEM SZÚ Praha** – MUDr. P. Petráš, **NMFP ČR při ECDC** – MUDr. P. Křížová.

NRL spolupracuje s firmou **Bioveta a.s. Ivanovice na Hané**, pro kterou provádí testaci kvality vakcíny k orální vakcinaci lišek proti vzteklině.

Pokračuje odběr vzorků pro **monitoring** výskytu tasemnice *Echinococcus multilocularis* v populaci lišky obecné.

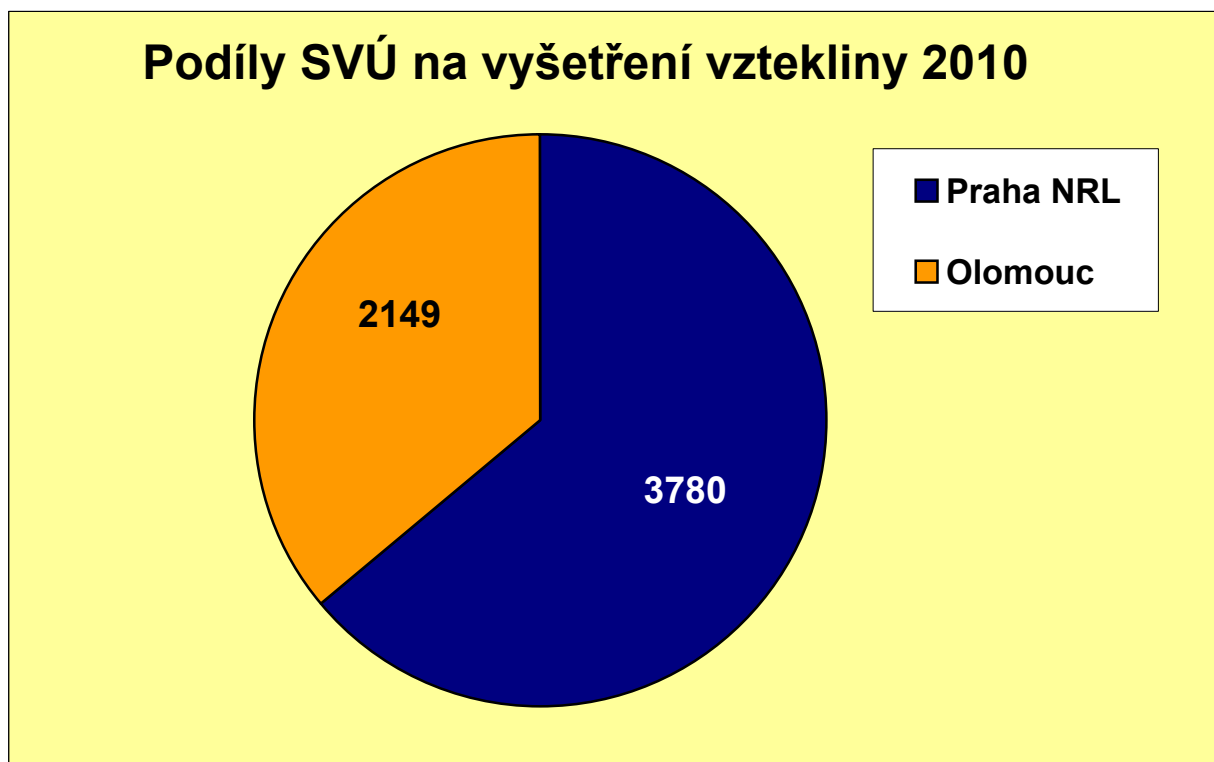
Byla zahájena spolupráce s **Veterinární univerzitou v Budapešti**, které NRL poskytla biologický materiál z českých lišek.

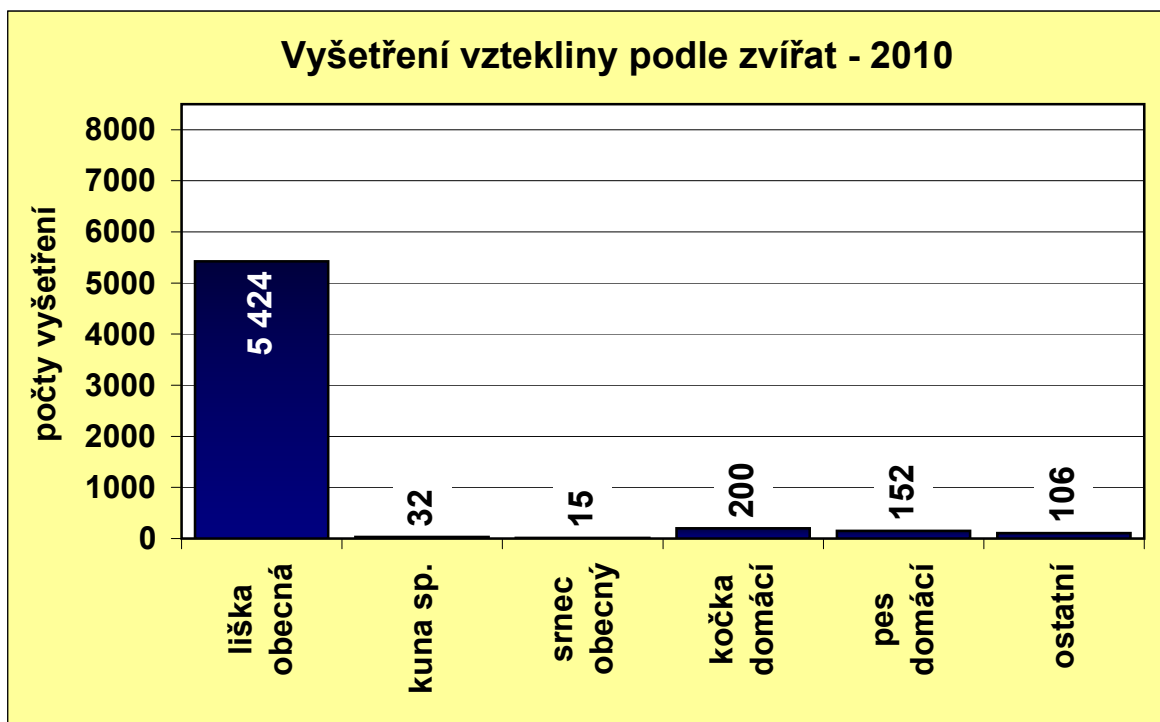
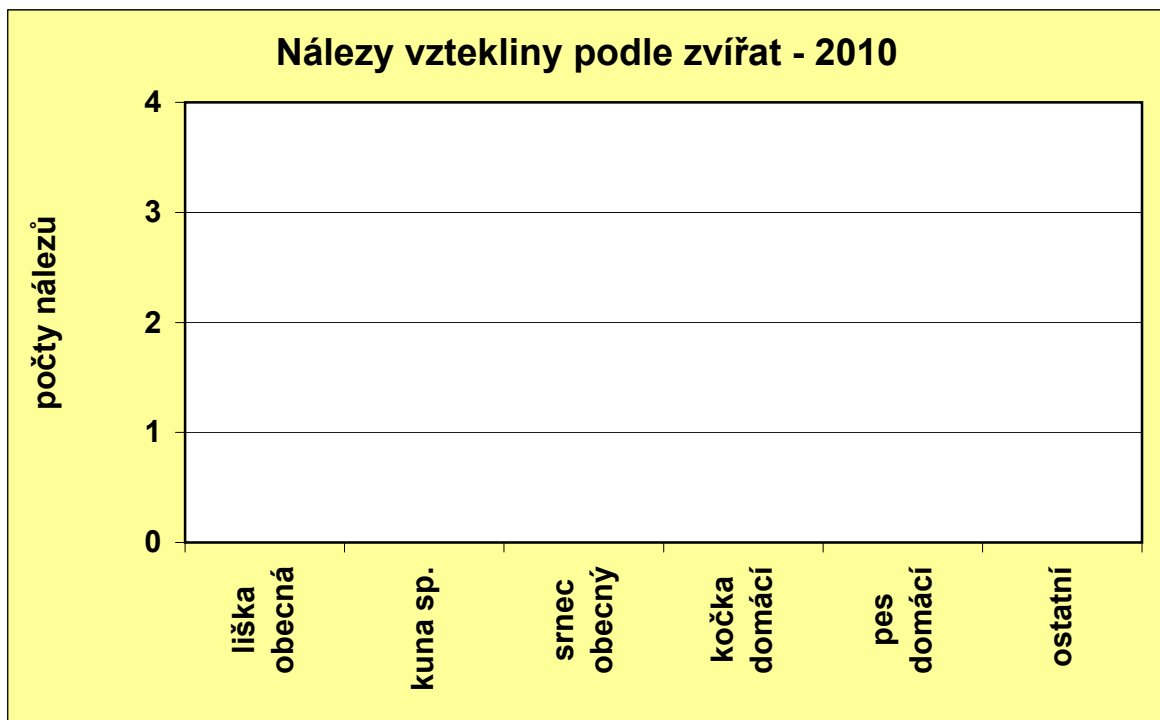
Pro účely cestování s domácími zvířaty jsou našimi stálými klienty kromě domácích i zahraniční veterinární ambulance z **Kypru, Egypta, Bulharska a jiné**.

5. Závěrečná poznámka

Elektronická publikace ve formátu PDF navazuje na studii, analyzující situaci v roce 2009 (Inf. Bull. SVS č. 5/2010). Doplní ji o nové údaje z roku 2010. Je zveřejněna spolu s dalšími čísly Informačního bulletinu SVS ČR na oficiálních webových stránkách SVS ČR:

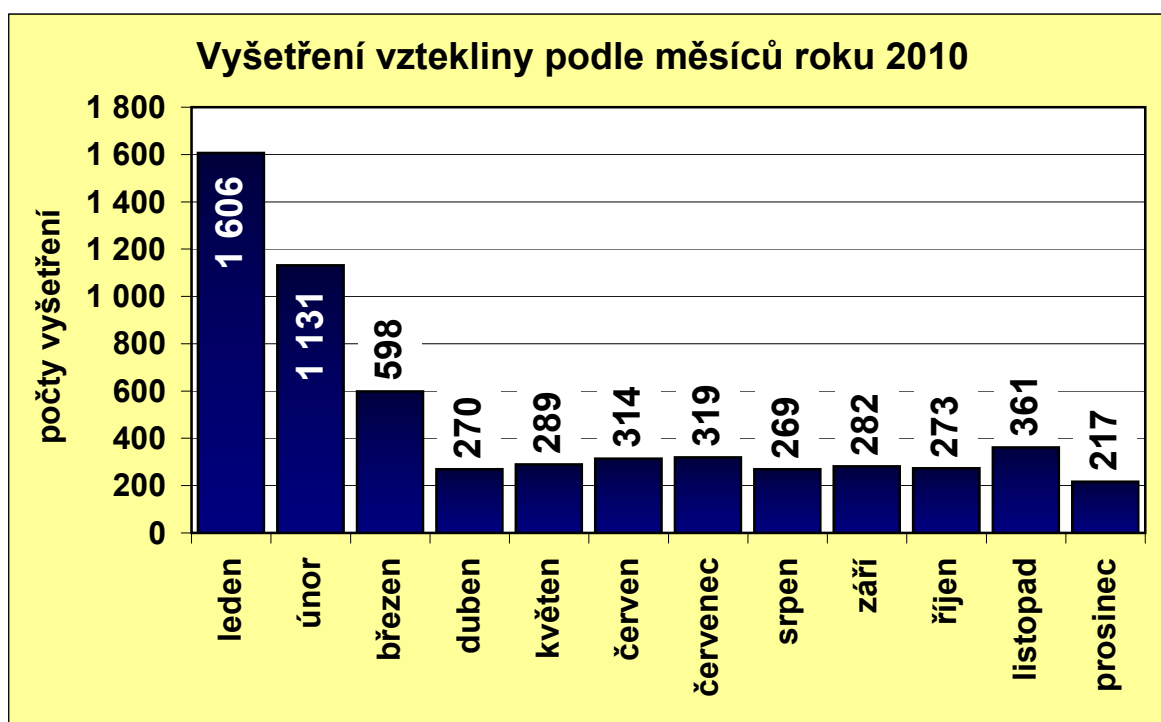
<http://www.svscr.cz/>





Diagnostika vztekliny v České republice 2010

druh zvířete	počet vyšetření	počet BP	nevhod. vzorky	počet pozit.	% pozit.
liška obecná	5 424	23	22	0	0,0
psík mývalovitý	2	1		0	0,0
jezevec lesní	7			0	0,0
kuna	32	14		0	0,0
lasice sp.	1	1		0	0,0
prase divoké	2			0	0,0
srnec obecný	15	5		0	0,0
zajíc polní	2			0	0,0
hraboš polní	4	2		0	0,0
netopýr sp.	12	5		0	0,0
ost volně	56	26		0	0,0
VOLNĚ ŽIJÍCÍ ZVÍŘATA	5 557	77	22	0	0,0
kočka domácí	200	113	1	0	0,0
pes domácí	152	75		0	0,0
ovce domácí	5			0	0,0
koza domácí				0	0,0
ost domácí	15	8		0	0,0
DOMÁCÍ ZVÍŘATA	372	196	1	0	0,0
CELKEM	5 929	273	23	0	0,0



Orální vakcinace lišek proti vzteklině

- Zahájení na jaře 1989
- Vakcinace příhraničních západních okresů
- Vakcína obsahuje živý atenuovaný virus vztekliny (SAD-Bern) a TTC biomarker
- Jarní a podzimní vakcinační kampaně
- Postupná vakcinace území celého státu
- Ukončení na podzim 2009

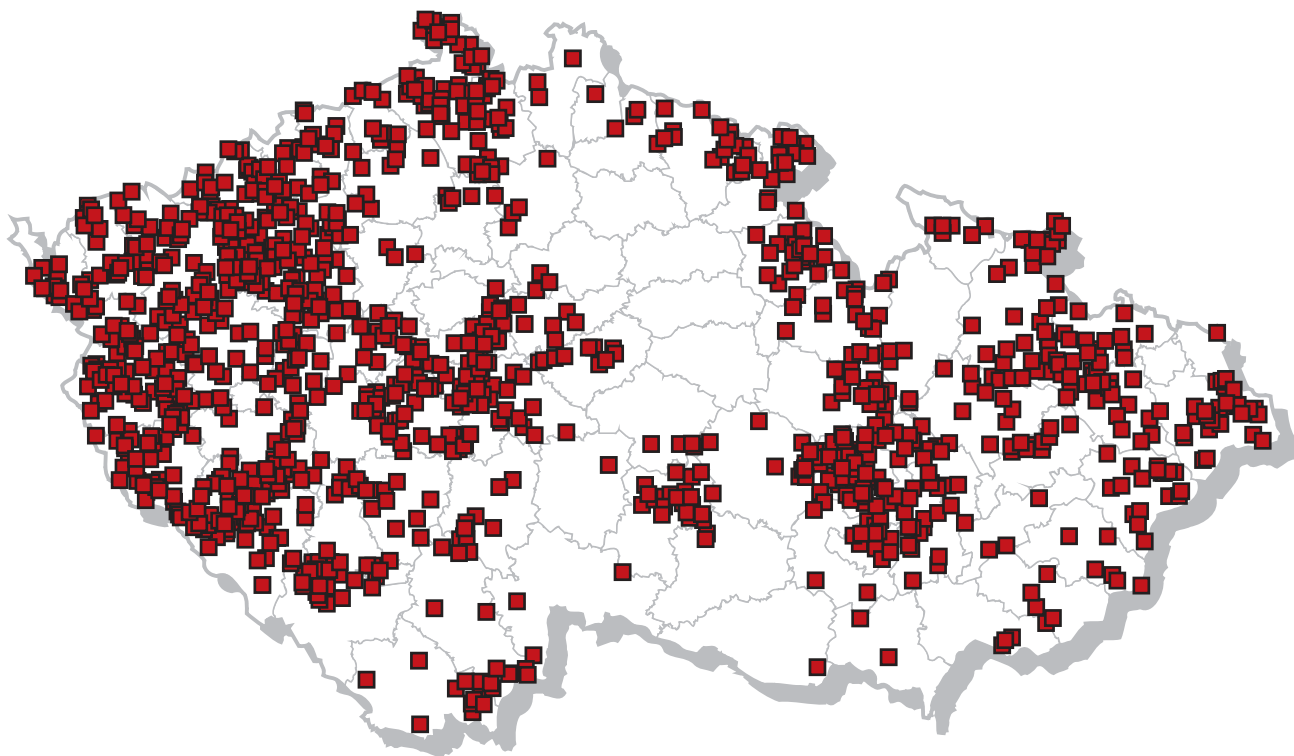
Kontrola orální vakcinace 1989-2009

32,5 milionu vakcinačních dávek
66 381 lišek testováno na TTC (marker vakcíny)
28 442 lišek testováno na serokonverzi
2 148 kmenů vztekliny testováno monoklonální AB

VÝSLEDKY:

Žádný případ vakcinačního kmene vztekliny
Příjem vakcíny.....87,8 %
TTC marker.....75,5 %
Serokonverze.....61,0 %

Případy vztekliny v roce 1989



Případy vztekliny v roce 2009



Přehled vyšetření netopýrů na vzteklinu 2006 až 2010

Druhové zařazení	počet vyšetření	počet pozit.
Neurčeno	47	0
Barbastella barbastellus	2	0
Eptesicus nilssoni	1	0
Eptesicus nilssoni	1	0
Nyctalus noctula	17	0
Pipistrellus pipistrellus	3	0
Plecotus auritus	1	0
Plecotus austriacus	2	0
Vespertilio murinus	1	0
CELKEM	75	0